



FINANSDEPARTEMENTET

Handlingsregelen for bruken av oljeinntekter

7. mars 2002

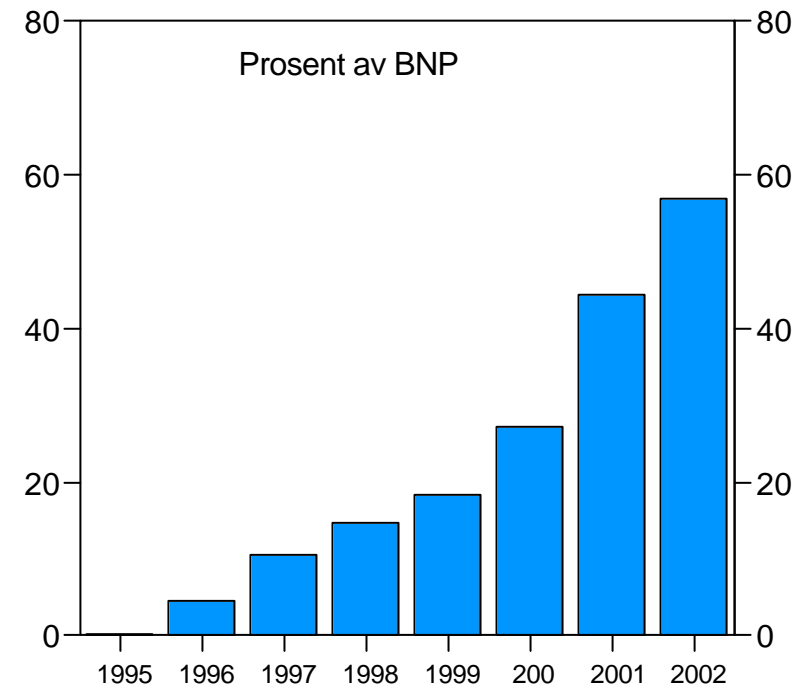
"Krittstreker" i budsjettpolitikken

- Overskudd eller balanse i budsjettet - preget 50- og 60-tallet
- Oljen i norsk økonomi - behov for å behandle oljeinntektene særskilt
- Budsjettindikatoren (aktivitetskorrigert) - innført i NB87
- Handlingsregelen i 2001

Bakgrunn for de nye retningslinjene

- Petroleumsfondet har vokst kraftig
- Vedtatte reformer trekker i retning av økte utgifter
- LTP - en ny gjennomgang av langsiktig handlingsrom

Samlet kapital i Statens petroleumsfond

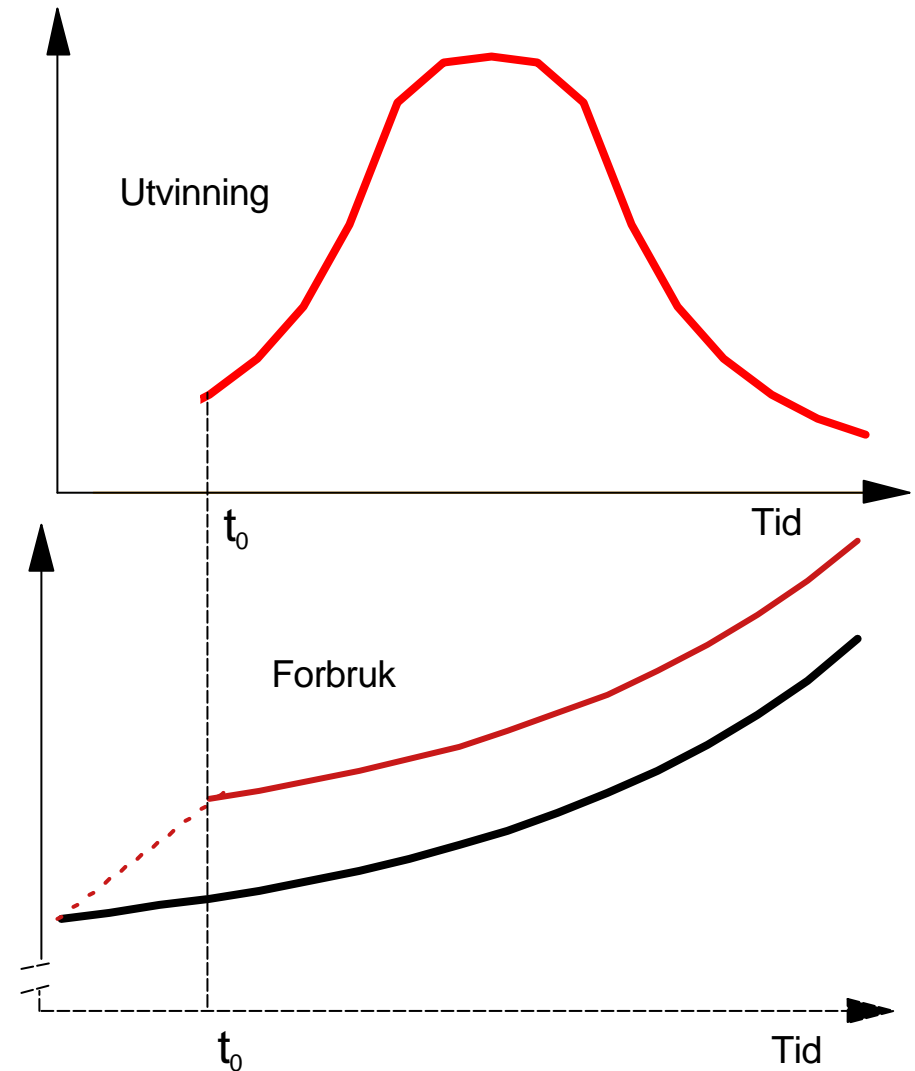


De nye retningslinjene

- Arbeidet hadde to siktemål:
 - ▶ få klarere frem hvordan oljeinntektene skal brukes i norsk økonomi
 - ▶ komme fram til en operativ retningslinje - "krittstrek" - for budsjett-drøftinger i regjering og Storting
- Handlungsregelen ift. den tidligere "budsjettindikatoren"
 - ▶ samme metode som tidligere, men
 - ▶ vekt på **nivået** på underskuddet, framfor "impulsen" (på innenlandsk etterspørsel)

Petroleumsformuen - grunnlag for økt velstand

- Men - bruken av inntektene må skilles fra opptjeningen
- Et hovedformål med **Petroleumsfondet**
- For rask bruk gir store omstillinger og reduserer velferden

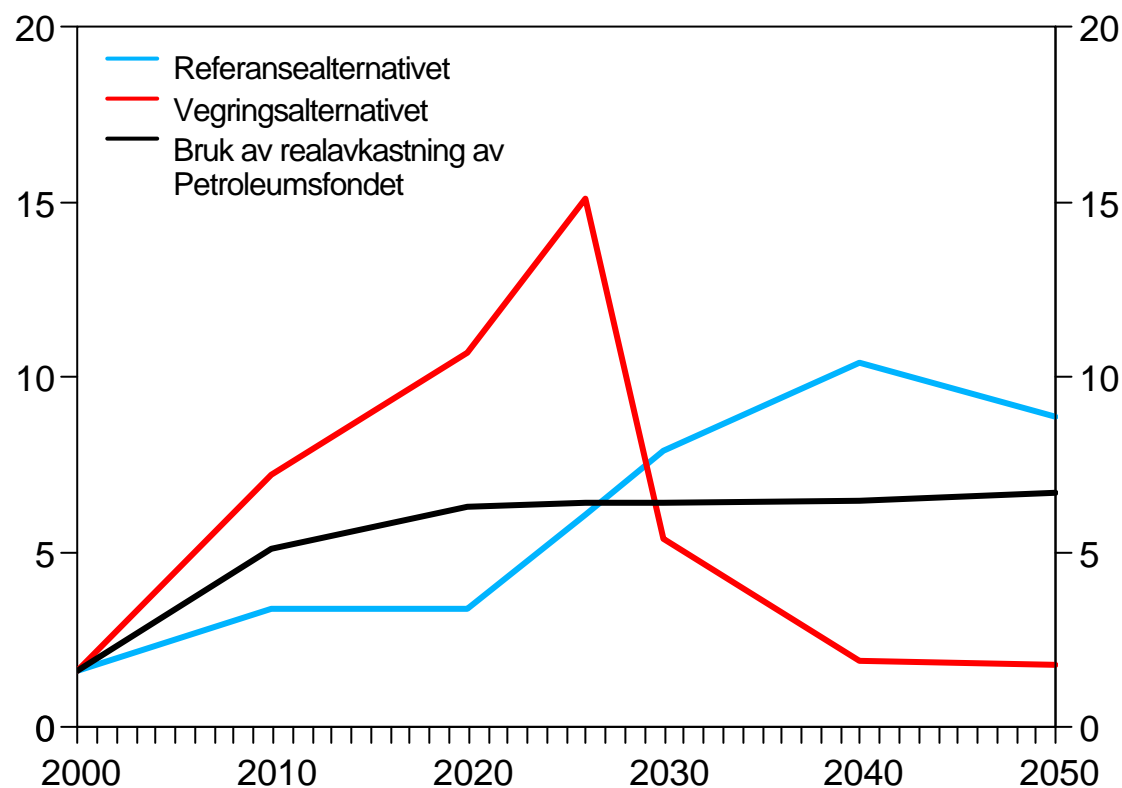


Hvor mye bør vi bruke av formuen?

- Fra teori: "bruk realavkastningen av formuen" (permanentinntekten)
- **Men** - tar ikke hensyn til
 - ▶ usikkerhet i fremtidige oljeinntekter
 - ▶ vekst i pensjonsutgifter mm.
 - ▶ omstillingskostnader
- **Handlingsregelen:** "bruk realavkastningen av Petroleumsfondet"

Alternative baner for bruken av oljeinntektene

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd.
Prosent av BNP for Fastlands-Norge



Hvordan måle bruken av oljeinntekter?

- Det (faktiske) oljekorrigerede underskuddet beskriver hvor mye som "tappes" fra Petroleumsfondet for det enkelte år
 - ▶ **men** ikke egnet som rettesnor for budsjettpolitikken
- Det **strukturelle** underskuddet korrigerer for
 - a) konjunkturrelle forhold
 - b) finansielle strømmer (Norges Bank og utlandet)
 - c) særskilte regnskapsforhold

Handlingsregelen som operativt styringsmål

- For det enkelte budsjettår skal det **strukturelle** budsjettunderskuddet om lag tilsvare **forventet realavkastning** av Petroleumsfondet **ved inngangen til budsjettåret**
- Forventet realavkastning av Petroleumsfondet anslås med utgangspunkt i en **rate på 4 pst.**
- Ved **særskillt store endringer i fondskapitalen** eller i faktorer som påvirker det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet fra et år til det neste, vil endringen i innfasingen av oljeinntekter bli fordelt over flere år, basert på et anslag på størrelsen på realavkastningen av Petroleumsfondet noen år fram i tid

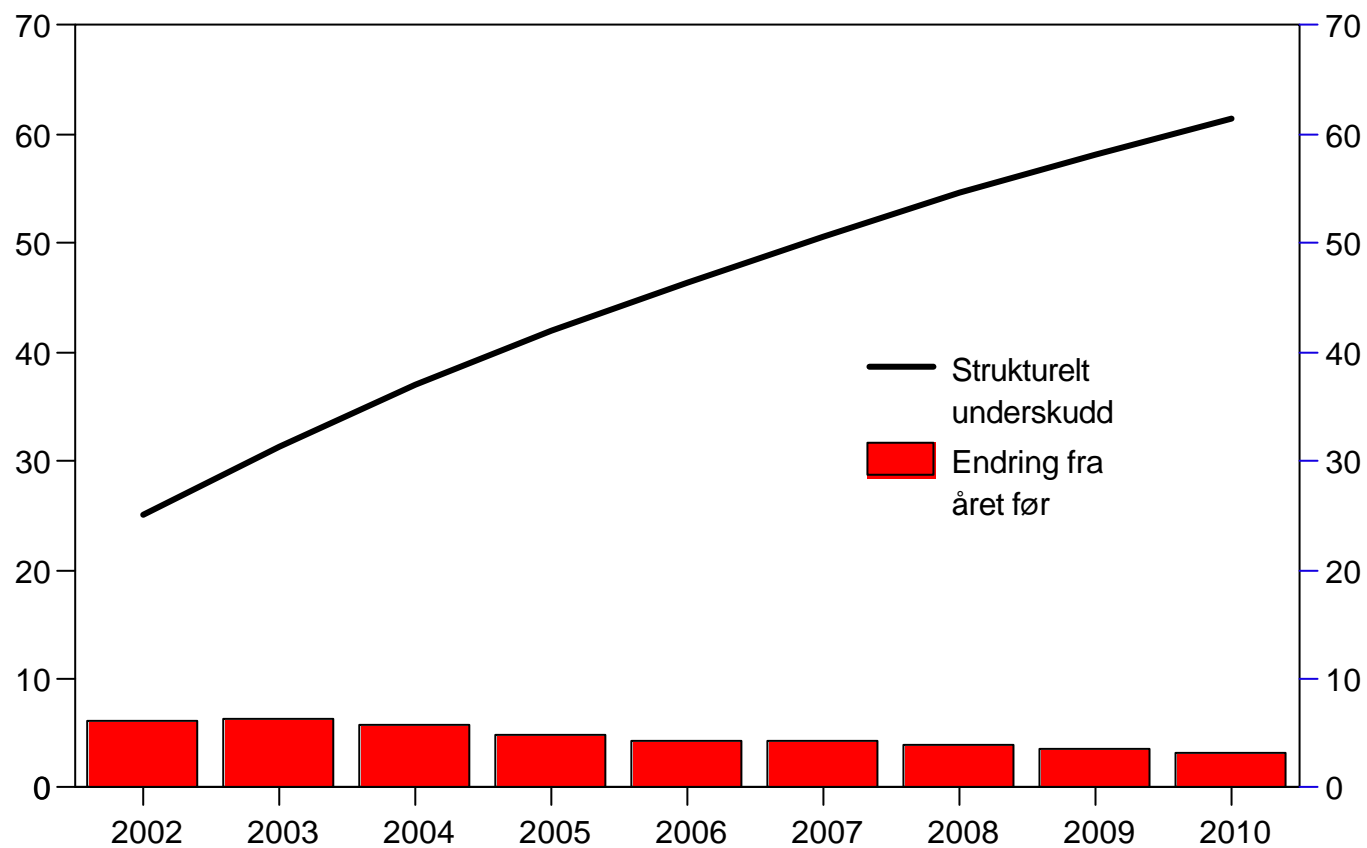
For 2002:

Det strukturelle underskuddet = $4\% \times 650 \text{ mrd} = 26 \text{ mrd}$

Handlingsrommet i budsjettpolitikken fremover

Strukturelt underskudd

Mrd. 2001-kroner



Hvorfor kan vi ikke bruke mer?

- Ved avgiftslettelser
- Ved bruk av pengene i utlandet
- Ved bygging av infrastruktur

Handlingsregelen knytter seg ikke til konjunktursituasjonen, men til en langsiktig forsvarlig bruk av oljeformuen

Nye retningslinjer for pengepolitikken

- Økt bruk av oljeinntekter
=> behov for å klargjøre viktigheten av lav og stabil inflasjon
- Euroområdetets inflasjonsmål (< 2 pst.) passer dårlig for Norge
- Vårt inflasjonsmål: 2,5 pst.
 - ▶ **Over tid** (2 år fram i tid)
 - ▶ **Korrigert** for endringer i **avgifter mv**
- Endret arbeidsdeling i stabiliseringspolitikken:
 - ▶ **Budsjettpolitikken** har et (mellom-)langsiktig anker (handlingsregelen)
 - ▶ **Pengepolitikken** må spille en sterkere rolle i konjunkturreguleringen